

การศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายวิภาคของกระดูก รองรับฟัน และลักษณะรูปร่างของฟันหน้าบน

สุดเนลิยา มุลคุตร*
นรีภา คงกันกง**
นุสรา ภูมาศ***
วรัญญู คงกันกง****

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายวิภาคของกระดูกรองรับฟันและลักษณะรูปร่างของฟันหน้าบนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการให้การรักษาทันตกรรมปริทันต์ที่เกี่ยวข้องกับความสวยงาม การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายวิภาคของกระดูกรองรับฟันและลักษณะรูปร่างของฟันหน้าบน กระโหลกศีรษะแห้งคนไทยจำนวน 49 กระโหลก ที่รวบรวมจากจากภาควิชากายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยคัดเลือกจากกระโหลกศีรษะที่มีการเจริญและพัฒนาที่สมบูรณ์แล้ว กระโหลกศีรษะจะถูกจำแนกรูปร่างฟันหน้าบนตามรูปร่างดังนี้ ฟันรูปร่างสี่เหลี่ยมคางหมู รูปไข่ และรูปร่างสี่เหลี่ยม จากนั้นวัดความกว้างและความยาวของของตัวฟันด้วยดิจิตอลเวอเนียร์คาลิเปอร์ เพื่อกำหนดสัดส่วนความกว้างและความสูงของฟันแต่ละกลุ่ม และวัดความสูงของกระดูกขอกฟันในตำแหน่งกึ่งกลางไบหน้า โดยวางไม้บรรทัดเหล็กวางบริเวณจุดต่ำสุดขนานไปตามสันขอบของกระดูกรองรับฟันด้านซิดแก้ม ทำการวัดด้วยดิจิตอลเวอเนียร์คาลิเปอร์วางลงตั้งฉากกับไม้บรรทัดเพื่อวัดความสูงของกระดูกขอกฟัน จากนั้นจำแนกลักษณะกระดูกรองรับฟันดังนี้ กระดูกขอกฟันรูปร่างแบน กระดูกขอกฟันรูปร่างสเกลลอป และหรือกระดูกขอกฟันรูปร่างสเกลลอปโค้งสูง

จากการศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกระดูกรองรับฟันกับลักษณะรูปร่างของฟันหน้าบน (Chi-square test : $P = 0.725$) แต่อย่างไรก็ตามพบว่าค่าเฉลี่ยความสูงของกระดูกในฟันรูปร่างรูปไข่มีค่ามากกว่ารูปร่างสี่เหลี่ยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t-Test : $p=0.036$)

* คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น
** ภาควิชาปริทันตวิทยา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
*** ภาควิชาทันตกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
**** ภาควิชาศัลยศาสตร์ช่องปากและกระดูกขากรรไกร คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The Relation between Alveolar Bone Anatomy and Crown Form of Upper Anterior Teeth.

Sutchaleo Mulahut*

Neerapa Khongkankong**

Nusara Poomat***

Waranyue Khongkankong****

Abstract

The relationship of alveolar bone anatomy and crown shape of upper anterior teeth was the important factor for esthetic periodontal surgery. The purpose of this study was to evaluate the relationship of alveolar bone morphology and upper anterior tooth shape. Forty-nine complete growth and development dry skulls of Thai people were collected from Gross anatomy department, faculty of medicine, Khon Kaen university. The upper anterior teeth were classified as taper, ovoid and square shape and then evaluate the crown width, the length of upper anterior teeth by digital veneer caliper, then calculated for width/length ratio. Alveolar bone height was determine at midline interproximal bone and classified as flat, scallop or pronounced scallop morphotype. In this study, there was no relationship between alveolar bone morphology and upper anterior tooth shape (Chi-square test : $P=0.725$). However, mean alveolar bone height of ovoid shape teeth compare with square shape was significant different (t -test : $p=0.036$).

* Faculty of dentistry, Khon Kaen University, Khon Kaen.

** Periodontal department, faculty of dentistry, Khon Kaen University.

*** Dental public health department, faculty of dentistry, Khon Kaen University.

**** Oral maxillofacial surgery department, faculty of dentistry, Khon Kaen University.